

LYRIKA OD JARA DO LÉTA 1919

MÁ BÝVALÁ MILÁ

Má bývalá milá, — když dnes jsem tě zdaleka zhléd,
jak s jiným jdeš tam, kam chodili kdysi jsme spolu,
tu stanul jsem tiše v teskném, pokorném bolu
— ne pro tebe, — neznám tě tisíc už let, —
5 však proto, že stíny, jež za tebou vstaly,
hluše a ukrutně na mě zavolaly:
»Všechny ty víry, jež nad Boha světlejší jsou ti,
všechny se zhroutí,
všechny se naposled zhroutí!«

HLEDÁNÍ

Dva jsme si vyšli tě hledat,
— dva, kterým s polednem odešla víra i síla,
dva tebe voláme,
dva zdáme si býti tak sami, —
5 — to já, má milá,
a západní slunce nad horami.

Že tolik, ah tolik na tebe myslí mé oči,
krásu tvou nadýchnu všemu, nač padnou.
Že tolik má duše se po tobě točí,
10 tak všude tě vidí, — i v stínech, jež bolestí vadnou.
Tvým krokem záře poslední k západu pospíchají,
tvým teskným smíchem dálavy se usmívají,
tvých plachých vlasů zlato na horách si lehá
a z květů, které první rozkvetly se v cestě mojí,
15 vstala — jak ten, kdo touží a přece se bojí —
tvá stříbrná něha.

Slunce,
které tě také hledá a hledá
(ty o tom nevíš, však ví o tom duše má bledá),
20 zázračně, úžasně v pokoře nebes dnes hoří.
Ah, bojím se,
až se sníží blízko nad pohoří,
že krásné bude,
jako tvoje láska,
25 daleké,
jako tvoje láska,
a zkrvavěle rudé,
jako tvoje láska.

Však večer se blíží. Jest šerý a něm.
Není v něm ani jediná hvězdička bílá.
Zda, moje milá,
tě před západem ještě naleznem?

Ž E . . .

Že jsem tak dlouho šerem šel,
až oči moje zesmutněly,
že v cesty moje Stesk a Žel
závoje bledé rozestřely,
5 tak proto sním.

Že za neklidných soumraků,
když dešť mí v oknech kvílel tiše,
jsem bez víry zřel do mraků
a v zachmuřené nebes výše,
10 tak proto věřím.

Že mnohokrát mě zbodal stín
dýkami svými na rozcestí,
že nemoc sevřela mě v klín
a horečky v své žhavé pěsti,
15 tak budu zdrav.

Že tolikrát jsem musel stát
a tolikráte padl k zemi,
že zapomněl jsem se už smát
a ukonejšit nadějemi,
20 tak proto dojdu.

ANDANTE SOSTENUTO

Dnes přes den přšlo. Však k večeru dešť vstal
a tiše odešel, — jen soumrak po něm zbyl.
Když zvolna odcházel, tak snad se usmíval
a mlhou stříbrnou i zemi políbil.

5 Sám sedím. Přemýšlím, zda dnes jsem dobře šel.
A cítím: dokonce se mohu ohlížet.
Zní odkuds z daleka tón utlumených cell
a odkuds z hluboka pokorný flageolet.

Kytičku fialek mi někdo postavil
10 tu na můj stůl, v halady těžkých knih.
Ah, vím, má matičko, vím jistě, kdo to byl,
měl oči laskavé a ruce jako sních.

Jak sladce voní mi! A já tu jsem tak sám.
Však přec se nebojím, neb neznám dnes svých vin
15 Noc v okno pohlíží. Já tiše vzpomínám
a ruce znavené pokojně skládám v klín.

Tam někde daleko — ah vždyť to krůček jen —
si jedna princezna vlas rozplétá a sní.
Že také vzpomíná! — Oh, až k ní půjde sen,
20 i já s ním tichounce dnes v noci vklouznu k ní.

VELKÝ PÁTEK

Mraky zšedivěly dnes pod pohledem božím
a těžké svojí beznadějí
padly na hory, pláně a města.

Zšerel jsem i já úzkostí Velkého pátku.
5 Chvějivá horečka
se mi vplížila do žil,
bledá a nesmělá závrať
bílýma rukama stiskla mi čelo.
A má duše
10 — onemocnělá přílišným rozpětím svých paží
rozevřených v náruč celému světu —
sklonila hlavu.

Nevím, zda trpím to já či někdo jiný.
Vím však, že bolestí zčernalo nebe.
15 A jest mi tak smutno,
tak divně, kouzelně, stříbrně smutno,
jako by dnes,
kolem hodiny třetí,
něco se ve mně chystalo Umřít.

MYSTICKÁ MEDITACE

Chtěl bych dnes hledati vysoko na kruchtě opuštěného
dómu
v klávesách prastarých varhan tesknou a slavnostní
melodii.
A zaklet v ní všechno. I bolesti, které kdys přešly
(— tak dávno je tomu),
i radosti, — svaté jak stříbrné hostie, — kterými žiji.
5 Tam chtěl bych být sám, jako ten Kristus rozpjatý
na černém kříži.
Bez kněží. Beze mši. V noci. — Jen stíny jsou jemné
a dovedou vésti
mou ruku k akordu, — který se samotou nesměle blíží
k daleké, daleké ozvěně mojího štěstí.
A nahore, vysoko v klenbě, Věčné Světlo by hořelo
v lampičce rudé.
10 Já rozhoupal bych je svým zrakem, jenž z temnoty
odvahou svítí.
Snad padly by krůpěje purpuru na ruce, které hledaly,
hledaly všude
a které dnes tolik si přejí bělost svou věčností zkrvaviti.

JITŘNÍ PROBUZENÍ

Kdybychom, kdybychom byli tak spolu
daleko, — sami, — jak jsme si řekli, —
přemýšlím tolik, jaké by bylo
naše, ah, jitřní probuzení.

5 Já bych se první probudil ze sna.
Tichounce, zvolna bych otvíral oči,
tichounce, zvolna otáčel hlavu,
plný jsa strachu zázračného.

10 Tebe bych viděl u sebe blízko.
Na dosah rukou měl bych tvé vlasy.
Takové zlaté, překrásné vlasy,
na nichž se houpá stříbrný sen.

15 Chvíli bych ležel. Stiskl bych srdce,
které by chvílemi chytala závrať,
sladká a vířivá, větrná závrať, —
když by si vzpomnělo na dnešní noc.

Potom bych přemýšlel: jak jen tě vzbudit?
Marně bych vzpomínal, marně bych hledal
takové velké, posvátné šlovo,
20 kterým bych mohl tě uvítati.

S lože bych potom neslyšně sklouzl.
Šel bych se trochu poradit s jitem.
Okno bych otevřel. Východní okno.
Víš, které vede do lesních luk.

25 Tam bych se modlil a hledal bych všude
na zlatém nebi, na zlaté zemi,
v zelených travách, ve květech bílých
slovičko svoje zlatosvaté.

Potom, jak zmámen nádherou krásy,
30 k tobě bych přišel. Moje že srdce
tolik by bylo bohatstvím těžké,
u tvojí hlavy kleknul bych si.

Byl bych tak čistý jako to jitro,
byl bych tak růžový jak malé dítě.
35 Byl bych jak obláček, který jde k slunci
nebeskou cestou ostýchavě.

Potom bych, milá, — až by k nám z okna
(já bych je na pomoc dokořán nechal)
ohromná vůně jarního jitra
40 vtančila dovnitř přeradostně, —

potom bych odhrnul zlaté tvé vlasy,
sen na nich visící v srdce bych schoval,
na rty pak tvoje vložil bych slovo,
svaté to slovičko probuzení.

CHTĚL BYCH...

Chtěl bych být Bohem tvým,
chtěl bych být knězem tvým,
chtěl bych být žebráčkem u tvých dveří.
Chtěl bych být srdcem tvým
5 sladkým a tichounkým,
které tak zázračně doufá a věří.
Chtěl bych být mužem tvým
silným a osmahlým,
chtěl bych být bledou ti družkou.
10 Chtěl bych být v kytici
květů tvých radostných
uzoučkou, stříbrnou stužkou.

PRVNÍMU KVĚTNU

Ah, vím to tak jistě: dnes budu se smát
růžově, bíle, jak první jabloně v květu.
Vezmu si čistý, slavnostní, radostný šat
a poběžím, jakoby v ústrety celému světu,
5 svátek svůj veliký uvítat.

Hůl nechám dnes doma i širák svůj černý a těžký.
Prostovlas poběžím do zlatých, kvetoucích niv.
Uvidím s vysokých pahorků divoucí, divoucí div.
Uvidím město, — domečky, kopule, věžky,
10 na domech bílých prapory rudé,
zahrádky, které se chystají kvést,
stříbrné stuhy známých mi cest,
všechno jak z cukru netknutá běl.
Oh, tak mi zázračně veselo bude,
15 jak bych měl na klíně svatou svou, nejkrasší ženu.
A zapomenu,
jistotně, jistotně zapomenu,
že jsem městem tím k večeru včera unaven šel.

Do klínu složím své ruce, své veliké ruce.
20 Povzdechnu zdlouha a tiše
v takové přesladvé, kouzelné muce
a leže
budu se dívat přes město, komíny, věže
do nebes.

25 Bude mi podivně, skoro až úzkostně slavně,
jak bych se vznes

vysoko, vysoko nad oblohu.
A někdo mi řekne: »Ty jsi kněz
a sloužíš Velkému Bohu.«

30 Slunce se usměje. Vím to, vím.
Jak hostie — já mozoly své políbím.

NEMOCNÉ JARO

A prší, prší, prší . . . Dnes už nepřestane.
Jsou pole zamlklá a větve ošlehané,
jest všechno blátivé a něčím zakřičené,
co nebem bezbarvým se v šedých mlhách žene.
5 Sám, znaven tesknoucí se potuluji v kraji
a myslím na květy, jež právě rozkvétají.
Ah, ještě v korunách se ani neusmály,
už vítr odnes je a deště probodaly!
A večer svírá mě svou vůní temnou, chladnou,
10 tou vůní fialek, jež u zdí zahrad vadnou,
a noc se do duše i do srdce mi vkrádá,
jak milá má by dnes mě přestala mít ráda.

BROUČKU, KTERÉHO JSEM NAŠEL
V KYTICI OD MILÉ

Broučku můj malý, tak přešťastně zabloudilý
v kytici třešňových květů,
které se rozkvetly v bílých dlaních mé milé,
které se rozvoněly dotekem jejích vzpomínání,
5 broučku, — oj, nevím, jaké máš jméno,
ale budu ti říkat:
Zvěstovatel.

Beru tě do dlaní.
Opatrným pohledem hladím tvá křídélka.
10 Vždyť vzlétly tak nesmírně vysoko,
že na to nepomyslel ani Bůh,
když tebe tvořil.
Pojď a nelekej se!
Jak bych ti mohl ublížiti, radostný posle,
15 když jsi mi řekl,
že mám své ruce jen k objímání?
Pojď! Snesu tě tiše
do zahrad otevřených jarním nocím.
Vrátím tě do tvého království měsíčních květů,
20 abys i ty dnes mohl snít
o zázracích.

Však ještě tě o něco prosím
(víš, člověk vždy tolik chce rozkřičet radosti štěstí):
Svolej své bratry, drobounké přátele květů,
25 kteří jsou stále omámeni velkými vůněmi země,
kteří stále usměvavě hledají
a stále vesele nalézají

30 obrovské poklady v truhlicích kalichů bílých,
svolej je, prosím, a řekni,
že jeden je člověk,
skutečný člověk, s kterým jsi mluvil
a který jest šťasten, tak závratně pokorně šťasten,
jako jsou oni, přátelé tvoji,
maličcí broučci, bloudící jarem a květy.

TOUHA

Na prsou mi něco leží
zšerelého.
Slunce hasne. Černé mraky
skupily se kolem něho.

5 Zavru okna úzkostlivě.
Zavru dveře.
Bývám tolik znervosnělý
v úzkostné své nedůvěře.

Do kouta si tiše sednu.
10 Vzpomenu si:
na sen, který měl jsem dávno,
na sen, který úzkost zdusí.

Na sen o té »boží muce«
v dáli kdesi,
15 kterou za hřích postavil kdos
mezi zasněnými lesy.

Vteřinu jen moje duše
o ní snila.
Nezapomněla však nikdy.
20 Byla bílá, tolik bílá!

Dnes se na mě táhlé smutky
těžce věsí.
Půjdu za snem šerou stezkou
mezi tajemnými lesy.

25 Půjdu k ní. Ah, už ji vidím.
Svítlí z dále.
Snad jí touhy nedočkavé
blíže ke mně přivolaly.

Slunce na ni právě padlo
od západu.
30 Úzké stíny štíhlých jedlí
přiběhly k ní na poradu.

Tráva voní. Zamyšleně
zpívá včela.
35 Nebesa jsou divně modrá.
Jako by se otevřela.

Na paloučku, na mech pod ní
zvolna sednu.
Vím, že její svatou září
40 na svých lících trochu zblednu.

Srdce nechám sluncem líbat.
Omámený
modlitbičky budu hledat,
jež jsou kolem roztroušeny.

45 Daleko se budu dívat.
Černé lesy,
teď už taje vašich hlubin
srdce moje nepoděsí!

Budu odvážný a klidný
50 jako děcko.
Budu, — jak bych vůbec nebyl,
budu, — jak bych sám byl všechno.

Plachou laňku možná spatřím.
Neuslyší
55 ani tlukot srdce mého,
já se ztiším, — vše se ztiší.

Poběhne tak štíhlá, hrdá
travinami.
Oči její zasvítí se
60 jako zlaté drahokamy.

Hlavu ke mně jistě stočí.
Bílých břízí
sladký úsměv zaplápolá
v jejích očích. — Skočí. — Zmizí...

65 Osamělým večer krásně
voní chvojí.
Řeknu si: »Ah, radost *moje*
proběhla zas duši *mojí!*«

POVZDECH JEDNOHO VEČERA

Červená lampa na mém stole hoří.
Narudlý přísvit padá do mých snů.
Kdy, moje milá, mák ti v lících vzplane,
kdy, milá má, tě k sobě přitisknu?

NEŽ PŮJDU SPÁT...

Než půjdu spát,
tak ještě se pomodlím, milá,
abys mě ve snu dnes políbila.

ZVONÍK

Na věži duše jest srdce mé veliký zvon.
Já pak jsem zvoník. Dívám se po cestě bílé;
pro oči vyhlídám růžové líce své milé,
pro srdce vášnivý, kovový, slavnostní tón.

5 Z vysoka hledím. Nervosně chvěje se dlaň.
Lano v ní třímám. Jak bych chtěl prudce jím zmítat.
Zvoníku, pozor! Utiš se, než budeš vítat.
Ještě si klekni, než oči ti vykřiknou: Vstaň!

Bělostná oblaka přináší sváteční den.
10 Stíny se se světlem pro dnešek úpřimně shodly.
Všechny mé myšlenky pod věží tiše se modlí,
v ústrety vyběhl po cestě jenom můj sen.

Brzičko uvidím modravých korouhví jas,
jako by oči dvě zaplály na horách v dáli.
15 Procesí spatřím. — Ah Ježíši, nebeský králi,
odpuť, když srdce mé o nebe zazvoní vráz!

Vyrazím ze zvonu zlatistě jásavý ston.
Vyzvoním všechno, co v čekání chvělo se bolem.
Poutníci, kteří dnes půjdou v daleku kolem,
20 v radostném úžasu zašeptnou: »Jaký to zvon!«

Možná však, — Bože, — nemožným není tu nic, —
možná, až spatřím svou milou jít po zlaté nivě,
ustrnu, — povstanu, — vyskočím, — vykřiknu divě,
tryskem jí s věží i se zvonem poběhnu vstříc.

OTEVŘENÉ OKNO

Okno dnes nechalas otevřené.
Víš, kdo šel okolo, — pod ním kdo toužebně vzdých?
Kdyby tak zaprosil, — řekla bys: Ne?
Kdyby tak zašeptal:

5 »Dlouho jsem neslyšel smích.
Krásné máš oči.
Směl bych jen kapičku radosti upíti z nich?«

Lampa tvá divný má, žlutavý jas.
Kdo ji, má milá, rozžíhal dnes?
10 Nemyslel na toho, kdo by ji zhas?
Svit její voní jak půlnoční les,
do jehož stínů
by poutníček jeden rád kles.

Možná však, — Bože, — nemožným není tu nic, —
15 Ulicí do rána nikdo dnes nepůjde již.
Hvězdy, ty mívají kolikrát čarovnou moc;
nežli se naděješ, zvednou tě výše a výš.
Ach, moje milá,
ničím dnes okno své nevyzbrojíš?

NÁVRAT ZE SLAVNOSTI

Po úzkých pěšinkách se vracíme, — po úzkých pěšinkách
roztroušených v soumraku Noci.
Pro závat radostí bojíme se otočit hlavu malounko
zpět,
abychom se nezalkli štěstím, jež nemohou naše duše
již zmoci,
abychom v úžasné radosti do svých rukou nechytli
celičký svět
5 a nevyhodili jej v rozkoši bujné, v božské své pýše,
jako míč své obrovské nádhery, —
v nebeské výše.

A jdeme. Tak tiši a pokorní. Nechceme ani slyšet,
co srdce nám praví.
Museli bychom pak s ním se rozběhnout v šílený let.
10 Jdeme kol zahrádek. Půlnoční květy se otvírají a jejich
vůně nás zdraví.
V lukách lze šeptání potůčku uslyšet.
Potůčku, který se zároveň s námi vrací z té zázračné
Země,
který tu v náruče vysokých travin a kvítí
chce jenom z daleka, plaše a jemně
15 nesmírné štěstí své zachytiti.

Zavíráme víčka, — jakoby sladkou únavou jati,
a zpíjíme se nočními vánky, v kterých se rozvoněl
růžový sen.
Nechceme myslet, nechceme vzpomínati,
snad bychom zemřeli, snad bychom zmizeli v záplavách
ohnivých blesků.
20 Chceme jen

samotou tiše se vracet, pohledem hladit svou stezku
a dívat se na měsíc svatý a bílý,
plující květy jásavých hvězd,
který též bojí se ohlédnout z mezí svých stříbrných cest
25 za těmi dlaněmi, které jej o Velkých Slavnostech
rozsvítily.

DVA VEČERY

Včera mi na dveře zlověstná Zpráva zaburácela.
Já dávno ji tušil. Na prahu stála už několik dní.
Do mojich úsměvů její výstraha zněla,
zlehounka, nesměle, z daleka zcela,
5 však přece jsem slyšel, že zní,
že všechny mé radosti pomalu blíží se k ní.

Když jsem jí otevřel, divě mě stiskla v své dlaně.
Srdce mi sevřela v kostnatou, ukrutnou pěst.
Ledovým retem šeptala každé mé ráně,
10 že všechno tu pouze jest klam a ničemná lest,
že ten, — který umřel v daleku neoplakaný,
za mnou se ohlíží s vysoké, stříbrné Brány.

Sbor šedých nedůvěr stíny své rozhodil kolem.
Podzimní dešť do květů červnových pad.
15 Jakýsi neklid pohnul mým dubovým stolem,
jakási postava vklouzla v můj zavřený sad
(zamčený přepevně po tolik radostných dní)
a ani má milá, kterou svým štěstím i bolem
mám krvavě-bíle a bíle-krvavě rád,
20 nenašla v klíně svém pro mě jediné pohlazení.

Dnes Zpráva odešla. Oči mi neřekly kam.
Dveře jen nechala široce, dokořán zívát.
Večer je. Lampu jsem rozsvítil, — sedím tu u stolu sám.
Nejsem už zoufalý, — chci se jen do šera dívat...
25 Na srdci veliké, tesklivé ticho mám,
jak bych měl s domem svým,
se sadem třešňovým
plničkým kvítí

se večera dnešního nadlouho, nadlouho rozloučiti
30 a opustit všecko, co mého tu jest,
vydat se v neznámo bázlivých cest,
dveřmi, jež včera Zpráva má, ukrutná, zlá,
dokořán Noci mi otevřela ...